

Vergaderjaar 2002–2003

28 606

Jeugdzorg 2003–2006

Nr. 2

**BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN VOLKSGEZONDHEID,
WELZIJN EN SPORT**

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 25 oktober 2002

Mede namens de Minister van Justitie bied ik u hierbij de rapportage van de taskforce wachtlijsten jeugdzorg aan¹. In deze rapportage doet de taskforce verslag van de tweede meting van de wachtlijsten. Uit deze rapportage blijkt een flinke stijging van de wachtlijsten bij de bureaus jeugdzorg, het zorgaanbod en de Advies- en Meldpunten Kindermishandeling. Dit ondanks het feit dat alle betrokken partijen zich flink voor de aanpak van deze wachtlijsten hebben ingezet. Op 2 oktober hebben de Minister van Justitie en ik met bestuurlijke partijen de rapportage van de taskforce besproken.

In deze brief zal ik de belangrijkste resultaten van deze meting samenvatten, de mogelijke oorzaken van deze resultaten aangeven, alsmede de vervolgacties.

Resultaten

Hieronder staan de landelijke cijfers per 1 juli 2002 weergegeven en de stijgingspercentages ten opzichte van het vorige meetmoment (wachtlijstcijfers ten opzichte van 1 januari 2002, aantal aanmeldingen ten opzichte van het eerste half jaar in 2001). De stijgingspercentages zijn berekend op basis van die provincies die op beide meetmomenten cijfers konden aanleveren.

¹ Ter inzage gelegd bij het Centraal Informatiepunt Tweede Kamer.

Indicator	Cijfers per 1 juli 2002	Stijgingspercentage ten opzichte van vorig meetmoment
Aantal meldingen bij het bureau jeugdzorg	30 007	24%
Aantal wachtenden (> 5 werkdagen) voor het vervolg van het bureau jeugdzorgtraject	2 413	31%
Doorlooptijd toegangsfunctie bij het bureau jeugdzorg in werkdagen	128	n.v.t.
Aantal wachtende zorgvragen op ambulante hulp (> 45 werkdagen)	860	17%
Aantal wachtende zorgvragen op daghulp (> 45 werkdagen)	697	5%
Aantal wachtende zorgvragen op residentiële hulp (> 45 werkdagen)	1 073	43%
Aantal wachtende zorgvragen op pleegzorg (> 45 werkdagen)	711	75%
Gemiddelde wachttijd op geïndiceerde zorg in werkdagen	68	n.v.t.
Aantal meldingen bij het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling	3 684	8%
Aantal wachtenden op start onderzoek door het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling (> 5 werkdagen)	827	33%

Opvallend zijn de stijging bij het bureau jeugdzorg van zowel het aantal meldingen als het aantal wachtenden, de gemiddelde doorlooptijd bij het bureau jeugdzorg, de stijging van het aantal wachtenden op residentiële hulp en pleegzorg en de stijging van het aantal wachtenden bij het Advies- en Meldpunten Kindermishandeling.

Mogelijke oorzaken

Het is op dit moment niet mogelijk om de precieze oorzaken van de stijging van de wachtlijsten aan te geven. Wel kan ik u aangeven welke signalen over de mogelijke oorzaken ik van provincies en veldpartijen gehoord heb.

Bureau jeugdzorg

De stijging van het aantal meldingen bij het bureau jeugdzorg wordt mede veroorzaakt doordat het bureau jeugdzorg steeds bekender wordt. Daarbij speelt ook het vraagstuk welke vragen bij het bureau jeugdzorg thuishoren en welke vragen door de lokale voorzieningen opgepakt kunnen worden.

Naast de indicatiestelling geven de bureaus jeugdzorg ook lichte vormen van ambulante hulp. Voor een deel van de cliënten geldt dat zij eerst deze ambulante hulp krijgen alvorens wordt overgegaan op indicatiestelling. Deze cliënten hebben over het algemeen een langere doorlooptijd dan die cliënten die het traject van indicatiestelling na melding in één keer doorlopen. Het is op dit moment niet mogelijk om deze groepen uit elkaar te halen, waardoor geen inschatting gegeven kan worden van de doorlooptijd bij het bureau jeugdzorg als niet eerst ambulante hulp verstrekt wordt.

Zorgaanbod

De stijging van het aantal wachtenden bij de residentiële hulp en de pleegzorg is deels te verklaren doordat van beide nu ook «parttime» varianten mogelijk zijn, zoals bijvoorbeeld weekeind- en vakantiepleegzorg en soortgelijke varianten bij de residentiële hulp. Hierdoor neemt de vraag naar pleegzorg en residentiële zorg toe, wat op dit moment ook een stijging van de wachtlijsten tot gevolg heeft.

Advies- en Meldpunt Kindermishandeling

De stijging van de wachtlijsten bij de Advies- en Meldpunten Kindermishandeling kan niet alleen verklaard worden door de stijging van het aantal meldingen. Ook ziekteverzuim en de moeite om vacatures te vervullen zijn hier mede debet aan.

Ik wil benadrukken dat de aanpak van de wachtlijsten in de andere onderdelen van de keten effect hebben op de wachtlijsten in de jeugdzorg. Hoe minder wachtlijsten in de andere onderdelen van de keten, hoe makkelijker de doorstroom en dat heeft een positief effect op de wachtlijsten in de jeugdzorg. Om die reden heb ik in de voortgangsrapportage beleidskader jeugdzorg 2003–2006 (kamerstuk 28 606, nr. 1) de stand van zaken bij de jeugd-GGZ, jeugd-lvg, justitiële jeugdinrichtingen, jeugdbescherming en -reclassering en de Raad voor de Kinderbescherming weergegeven. Hierover zijn op dit moment geen nieuwe gegevens verschenen.

Effect van de extra wachtlijstmiddelen

Eind 2001 heeft het kabinet, naar aanleiding van het rapport van de Commissie Wachtlijsten in de jeugdzorg, eenmalig 9,5 miljoen euro ter beschikking gesteld voor het aanpakken van de wachtlijsten in de jeugdzorg. Omdat de middelen door de provincies aan de instellingen beschikbaar moesten worden gesteld en de instellingen vervolgens nog nieuwe medewerkers hebben moeten aannemen, leiden de middelen pas sinds kort daadwerkelijk tot extra activiteiten. Het effect zal daarom pas in de tweede helft van 2002 zichtbaar worden.

Vervolgacties

Het aanpakken van wachtlijsten is een complex probleem. Het in beeld krijgen van de omvang van de problematiek is in dit proces een eerste stap. Het is de taskforce in korte tijd gelukt om zowel zicht te krijgen op de omvang van de wachtlijsten in de jeugdzorg, als op de doorlooptijden bij het bureau jeugdzorg en de wachttijden bij het zorgaanbod. De komende tijd zal de taskforce verder zorgdragen voor toename van betrouwbaarheid en volledigheid van deze cijfers.

Om de wachtlijsten terug te kunnen dringen, is echter meer informatie nodig dan deze cijfers. Er is ook zicht nodig op mogelijke oorzaken en mogelijke oplossingen.

Vanuit het bestuurlijk overleg van 2 oktober jongstleden is de taskforce wachtlijsten jeugdzorg gevraagd om te komen met een nadere analyse waarin zij de volgende vragen beantwoorden:

- Hoe betrouwbaar zijn deze cijfers?
- Hoe moeten deze cijfers geïnterpreteerd worden?
- Wat ziet de taskforce als mogelijke oorzaken van deze wachtlijsten?
- Welke adviezen geeft de taskforce voor het aanpakken van deze wachtlijsten?
- Welke voorstellen heeft de taskforce om in de toekomst te zorgen voor vollediger en betrouwbaarder cijfers?

De taskforce is gevraagd deze analyse nog voor het einde van het jaar af te ronden.

Naast de conclusie dat de wachtlijsten in de jeugdzorg zijn toegenomen kan reeds op basis van deze cijfers de conclusie getrokken worden dat er verschillen zijn tussen de provincies als het gaat om positionering en werkprocessen van zowel de bureaus jeugdzorg als de Advies- en Meldpunten Kinder mishandeling. Dit is aanleiding voor het Interprovinciaal Overleg om met de provincies deze verschillen te onderzoeken. Tevens is een traject in gang gezet om op korte termijn uniforme werkprocessen voor het bureau jeugdzorg te ontwikkelen. Dit moet leiden tot uniforme-

ring en tot efficiëntere werkprocessen. Hierbij zullen ook de Advies- en Meldpunten Kindermishandeling worden meegenomen.

Ik wil u ook aangeven dat het wetsvoorstel Wet op de jeugdzorg zo is ingericht dat wachtlijsten in de toekomst zoveel mogelijk voorkomen kunnen worden. Dit wetsvoorstel regelt het recht op jeugdzorg en de financiering daarvan. Dit kan alleen gerealiseerd worden met financiering op basis van de daadwerkelijk benodigde en geleverde zorg. Hiervoor is een goed registratiesysteem nodig. De huidige registratie van de wachtlijsten is daarin een eerste stap. Met alle betrokken partijen wordt realisatie van een goede registratie aangepakt om zo snel mogelijk tot vraagfinanciering te kunnen komen.

Voor de daadwerkelijke aanpak van de wachtlijsten in de jeugdzorg op de korte termijn in de praktijk zijn de provincies een belangrijke actor. Het is daarbij van belang dat provincies met elkaar best practices uitwisselen zodat ze van elkaar kunnen leren hoe de wachtlijsten zo goed mogelijk aan te pakken. De taskforce organiseert op 30 oktober een dag waarop provincies deze best practices kunnen uitwisselen.

Samenvattend wordt het volgende ondernomen om de wachtlijsten terug te dringen:

- De taskforce levert nog dit jaar een nadere analyse met de interpretatie van de cijfers, mogelijke oorzaken en oplossingen van het wachtlijstprobleem.
- Het Interprovinciaal Overleg en de provincies gaan de verschillen in positionering tussen de bureaus jeugdzorg onderzoeken.
- Betrokken partijen gaan verder met de implementatie van het wetsvoorstel Wet op de jeugdzorg. Daarbij wordt extra aandacht gegeven aan die punten die bijdragen aan het aanpakken van de wachtlijsten (uniforme werkprocessen en registratie zodat financiering op basis van de vraag gerealiseerd kan worden).
- De taskforce organiseert op 30 oktober een dag waarop provincies best practices bij het aanpakken van de wachtlijsten kunnen uitwisselen.

De Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport,
C. I. J. M. Ross-van Dorp